דְּתָנֵי רֵישָׁא – שיש להם ריח רע, יש לחשוש שֶׁשָּׁבִיק לְהוּ וְנָפֵיק – יעזוב את הסוכה ויצא, וכיון שנעשית הסוכה מחמתן כדירה סרוחה אסרו חכמים לסכך בהם.

אָמַר רַב חָנָן בַּר רָבָא, חֲנֵי חִיזְמֵי וְחִינֵּי – מיני סנה, מְסַכְּכִין בְּהוּ את הסוכה ככל דבר שגידולו מן הארץ ואינו מקבל טומאה. אַבָּיֵי אָמַר, בְּחִיזְמֵי אכן מְסַכְּכִינַן, אבל בְּחִינֵּי לֹא מְסַכְּכִינַן. מַאי טַעְמָא אין מסככים בהינ׳, דִּכְתִיב דָּנָתְרֵי דְּנָתְרֵי טָרְפֵיהוּ – שעליהם נושרים על ראשו ושולחנו, יש לחשוש שֶׁשָּׁבִיק לְהּ וְנָפֵיק – יעזוב את הסוכה ויצא, ומשום כך אסרו חכמים לסכך בהם.

הגמרא חוזרת לדין סיכוך בחבילות השנוי במשנתינו: אָמַר רַב גִּידֵּל אָמַר רַב, הַאי אַפְּקוּתָא דְּדִיקְלָא – מוצא הדקל, כלומר ענפי הדקל הגדלים במקום מוצאו מדקרקע, מְסַכְּכִין בְּהוּ, וַאֲפִילּוּ עַל גַּב דַּאֲגִידִי – שהענפים מחוברים זה לזה ודומים לחבילי עצים, אֶגֶד בֵּידֵי שָׁמַיִם לֹא שְׁמִיהּ אֶגֶד – כיון שחיבורם לא נעשה בידי אדם אלא בידי שמים, אין חיבור זה נחשב ל׳אגד׳. מוסיפה הגמרא: אַף עַל גַּב דְּהָדַר אָגְיֵד לְהוּ – חזר וקשר בידי אדם את הצד העליון ששם הענפים מתפשטים ומתרחקים זה מזה כדי שיצלו יחד על גבי הסוכה, אין קשירה זו מחשיבה אותם כחבילה ומותר לסכך בהם, משום שאֵגֶד בְּחַד לֹא שְׁמִיהּ אֶגֶד – קשירה אינה נחשבת לאגודה אלא אם כן היא מחברת כמה פרטים כאחד, אבל קשירת עץ יחיד אינה נחשבת לחבילה ואינה אוסרת וכאן כל האגודה נחשבת כעץ אחד.

מין נוסף שאגוד יחדיו ומותר לסכך בו כדקל: אָמַר רַב חִסְדָּא אָמַר רַבְינָא בַּר שִׁילָא, הָנֵי דּוּקְרֵי דְּקָנֵי – קנים רבים המתפצלים מגזעם, מְסַכְּכִין בְּהוּ – כשרים לסיכוך, וַאֲפִילּוּ עַל גַּב דַּאֲגִידִי נִינְהוּ – שהם אגודים ומחוברים בגזע שלהם, מכל מקום אינם נחשבים כחבילה משום דְּאֶגֶד בִּידֵי שָׁמַיִם לֹא שְׁמִיהּ אֶגֶד. וַאֲפִילּוּ עַל גַּב דְּהָדַר – שחזר האדם וְאָגֵיד לְהוּ בצידם השני והוי אגד בידי אדם, עדיין כשרים לסיכוך משום שאֵגֶד בְּחַד לֹא שְׁמִיהּ אֶגֶד – כיון שהם כבר מחוברים בצידם האחר ובאגידתו לא חיבר דבר אחר עמם, אינם נקראים חבילה ומותר לסכך בהם. מביאה הגמרא ראיה לכך מהברייתא: תָּנְיָא נָמֵי הָכִי, קָנִים וְדוֹקְרָנִין [־כלי חפירה] מְסַכְּכִין בָּהֶן, מבארת הגמרא את הברייתא, וכי כוונת התנא לחדש שמותר לסכך בְּקָנִים, הלא פְּשִׁיטָא הוא שמותר לסכך בהם ככל דבר שאינו מקבל טומאה וגידולו מן הארץ, אלא אֵימָא כוונת התנא לחדש שמותר לסכך בְּקָנִים שֶׁל דּוֹקְרָנִין – מספר קנים היוצאים יחדיו מגזע אחד ודומים בזה לדוקרנים, שכיון שאגודים בידי שמים אינם נחשבים לחבילה וּמְסַכְּכִין בָּהֶן, וכדברי רב חסדא שאגד בידי שמים לאו שמיה אגד.

הגמרא מביאה דין נוסף שאמר רב חסדא בשם רבינא בר שילא: וְאָמַר רַב חִסְדָּא אָמַר רַבְינָא בַּר שִׁילָא, הָנֵי מָרְרֵיתָא דְּאַגְמָא – מיני מרור אף שאינם קרויים בשמם לחוד אלא יש להם שם לווי, כגון חזרת שאינה נקראת חזרת סתם אלא חזרת של אגם, אָדָם יוֹצֵא בָּהֶן יְדֵי חוֹבָתוֹ של אכילת מרור בְּפֶסַח. מקשה הגמרא: מֵיתִיבֵי, שנינו בברייתא שכל מקום שאמרה התורה 'אֲזוֹב', כוונתה רק למין שנקרא 'אזוב' לחוד, וְלֹא מין שנקרא אֲזוֹב יָוָן – על שום שהוא גדל בארץ יוון, וְלֹא מין שנקרא אֲזוֹב כּוֹחְלִי – על שום צבעו הדומה לכחול, וְלֹא אֲזוֹב מִדְבָּרִי – על שם שגדל במדבר, וְלֹא אֲזוֹב רוֹמִי, וְלֹא כל אֲזוֹב שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׁם לָוִוי. מקשה הגמרא: כשם שלענין 'אזוב' מבואר שכיון שנאמר בתורה 'אזוב' כוונתה רק באופן שנקרא כן לחוד ללא שם לווי, הוא הדין לגבי אכילת מרור שאמרה תורה (שמות יב ח) 'עַל מְרֹרִים יֹאכְלֻהוּ', יש לומר שכוונתה דווקא למרור שאין לו שם לווי, אבל 'מרריתא דאגמא' שיש לה שם לווי אינו יוצא בו ידי חובתו בפסח. מתרצת הגמרא, אָמַר אַבָּיֵי, כָּל שֶׁנִּשְׁתַּנָּה שְׁמוֹ קוֹדֶם מַתַּן תּוֹרָה – דבר שהיו בו לפני מתן תורה כמה מינים שחלקם בעלי שם לווי כגון 'אזוב' שהיה לפני מתן תורה 'אזוב כוחלי' ו'אזוב מדברי' וכדומה, וּבָאתָה תּוֹרָה וְהִקְפִּידָה עָלָיו – שהקפידה התורה לכתוב תמיד 'אזוב' ללא שם לווי, בִּידּוּעַ – זה מורה לנו שכוונת התורה למעט ולפסול את המין שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׁם לָוִוי. וְאילו הָנֵי – מרור שלֹא נִשְׁתַּנָּה שְׁמֵיהוּ קוֹדֶם מַתַּן תּוֹרָה כְּלָל – שבאותו זמן נקראו כל המינים 'מרור' סתם, משום כך כשכתבה התורה 'מרור' ודאי אין כוונתה להוציא מינים אלו שהרי לא היו בנמצא, והם בכלל 'מרור' שנאמר בתורה ויוצאים בהם ידי חובתו בפסח.

תירוץ נוסף: רָבָא אָמַר, גם לגבי מרור נאמר כלל זה שיוצאים ידי חובה רק במרור שאין לו שם לווי, אלא הָנֵי – 'מררית דאגמא', לא השתנה שמם אפילו אחרי מתן תורה, ועדיין מָרְרֵיתָא סָתָמָא שְׁמֵיהוּ – נקראים בפי כל 'מרור' ללא שם לווי, וְהַאי דִּקְרֵי לְהוּ מָרְרֵיתָא דְּאַגְמָא – ומה שרב חסדא קרא להם מרריתא דאגמא, הוא מִשּׁוּם דְּמִשְׁתַּכַּח בְּאַגְמָא – כיון שהם מצויים באגם, ומשום כך הרי הם בכלל מרור שאין לו שם לווי שאדם יוצא בו ידי חובתו בפסח.

הגמרא חוזרת לדיני 'אגד', ומבארת מדוע מספר הקנים או הגבעולין המועט ביותר שיחשבו לאגודה, ויהיו כשרים לאגודת אזוב של פרה אדומה ויהיו פסולים לסיכוך: אָמַר רַב חִסְדָּא, אִיגֻּד בְּחַד – קשירת חפץ יחיד, לדברי הכל לֹא שְׁמִיהּ אֶגֶד – לא נחשב אגודה, לאגודת אזוב ולפסול סיכוך. קשירת שְׁלֹשׁ חפצים, לדברי הכל שְׁמִיהּ אֶגֶד. וקשירת שְׁנַיִם, תלויה בְּמַחֲלוֹקֶת רַבִּי יוֹסֵי וְרַבָּנָן במבואר להלן. דְּתָנַן במסכת פרה (פי״א מ״ט) לגבי אזוב שמזים בו מי פרה על טמא מת, מְצָוֹת אֵזוֹב לאגוד יחד שְׁלֹשָׁה קְלָחִים – שרשים של אזוב, וּבָהֶן שְׁלֹשָׁה גְּבָעוֹלִין – בכל שורש גבעול אחד שהוא הענף האמצעי שיוצא ממנו. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר מְצָוֹת אֵזוֹב [שְׁלֹשָׁה קְלָחִים וּבָהֶם] שְׁלֹשָׁה גְּבָעוֹלִין, וּשְׁנֵיהֶן שְׁנַיִם – אם לקח שלשה קלחים ונפלו חלק מהם לאחר שאגדם, אם נשארו שני קלחים כשר, וְנֵרְדּוּפָיו כָּל שֶׁהוּא – דרך הגבעולים הרכים להישבר לאחר שמזים באזוב פעמים רבות, ואם נשאר מכל גבעול לאחר שהזו בו שיעור כל שהוא, כשר להזות בו.

הגמרא מבארת את דברי רב חסדא ששיעור אגודה שנוי במחלוקת רבי יוסי וחכמים: קָא סָלְקָא דַּעְתִּין – הבינה הגמרא שדייק זאת ממה שאמר רבי יוסי 'מצות אזוב שלשה גבעולין ושיריו שנים', דְּמִדְּשָׁיְירֵי שְׁנַיִם – כיון שדי שישארו ב'אגד' שני קלחים, משמע שמעיקר הדין תְּחִילָּתוֹ נָמֵי שְׁנַיִם, וְהַאי דְּקָתָנֵי רבי יוסי שמצות אזוב שְׁלֹשָׁה גבעולין, אינו לעיכובא, אלא רק לְמִצְוָה לכתחילה מדרבנן. וּמִכַּח דְּרַבִּי יוֹסֵי מצריך שְׁלֹשָׁה רק לְמִצְוָה לכתחילה, הרי דִּלְרַבָּנָן שאמרו 'מצות אזוב שלשה קלחים', כוונתם שצריך שְׁלֹשָׁה אף לְעַכַּב בדיעבד, שהרי אם גם חכמים הצריכו שלשה רק לכתחילה אך בדיעבד כשר בשנים, במה חולקים רבי יוסי וחכמים, ומוכח כדברי רב חסדא, שלחכמים צריך לאגוד שלשה בכדי שיחשבו לאגודה, ולרבי יוסי גם שנים נחשבים לאגודה. מקשה הגמרא על פירוש זה – וְהָתַנְיָא, רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר אֵזוֹב שְׁתְּחִילָּתוֹ שְׁנַיִם – שבתחילה אָגד רק שני קלחים, או אפילו אם בתחילה אגד שלשה וּשְׁיָרָיו אֶחָד – שנפלו שני קלחים ונשאר באגודה רק אחד, פָּסוּל להזות בו. וְאֵינוֹ כָּשֵׁר עַד שֶׁיְּהֵא תְּחִילָּתוֹ – תחילת אגידתו שְׁלֹשָׁה קלחים, וּשְׁיָרָיו שְׁנַיִם – אפילו אם נפלו הקלחים לאחר שאגדם יחד, אינו כשר אלא באופן שנשארו לכל הפחות שני קלחים. הרי שלדעת רבי יוסי אפילו בדיעבד אינו כשר בפחות משלשה בתחילה.

חוזרת בה הגמרא ומבארת את מחלוקת רבי יוסי וחכמים באופן אחר: אֵיפּוֹךְ – יש לבאר את מחלוקתם להיפך, שלְרַבִּי יוֹסֵי [שאמר 'מצות אזוב שלשה גבעולין ושיריו שנים'] הדין שצריך לאגוד שְׁלֹשָׁה, הוא לְעַכַּב אפילו בדיעבד, וּלְרַבָּנָן [שאמרו 'מצות אזוב שלשה קלחים'] אין צריך שְׁלֹשָׁה אלא לְמִצְוָה לכתחילה, אולם בדיעבד אפילו אם אגד שני קלחים נחשבים לאגודה וכשרים להזות בהם, וזו כוונת רב חסדא שאמר שדין זה שנוי במחלוקת רבי יוסי וחכמים. מביאה הגמרא ראיה לפירוש זה במחלוקת רבי יוסי וחכמים: וְהָתַנְיָא [־בניחותא], אֵזוֹב שבְּתְחִילָּתוֹ אָגד רק שְׁנַיִם, וכן אם נפל אחד וּשְׁיָרָיו אֶחָד, כָּשֵׁר, וְאֵינוֹ פָּסוּל עַד שֶׁיְּהֵא תְּחִילָּתוֹ וּכמו כן שְׁיָרָיו רק קלח אֶחָד. ולכאורה משמע מדברי הברייתא שהוא פסול רק אם בתחילה היה קלח אחד בלבד או כאשר בתחילה היו שנים ונשאר רק אחד מהם. מקשה הגמרא: וכי יתכן לומר שאם שְׁיָרָיו אֶחָד פָּסוּל, הָא אָמְרַתְּ בתחילת הברייתא שְׁיָרָיו אֶחָד כָּשֵׁר'.

מבארת הגמרא: אֶלָּא אֵימָא כוונת הברייתא ׳ואינו פסול עַד שֶׁתְּהֵא תְּחִלָּתוֹ כְּשָׁרָיו אֶחָד׳ – שאינו פסול בתחילה אלא אם היה בו במספר הקלחים הכשר בשיריו דהיינו קלח אחד, אבל אם היו בו שני קלחים כשר, ובודאי אינו לפי דעת רבי יוסי שאמר בברייתא לעיל ׳תחילתו שנים פסול׳, אלא כדעת חכמים, ומבואר שמה שאמרו חכמים במשנה ׳מצות אזוב שלושה קלחים׳ אינו אלא למצוה לכתחילה.

הגמרא מביאה אופנים שבהם לא נאמר הפסול של ׳מסכך בחבילה׳: דְּרַשׁ מָרֵימָר, חָנֵי אִיפּוּרְיָיתָא דְּסוּרָא – חבילות קנים קשורים שהיו רגילים למכור בעיר ׳סורא׳, מְסַכְּכִין בָּהוּ, וַאֲפִילּוּ עַל גַּב דַּאֲגָדָן אין הקשירה פוסלתם לסיכוך. משום שהטעם שאסרו לסכך בחבילה הוא שמא יניח חבילות לייבש ואחר כך ימלך להשאירם שם לסיכוך, וכיון שקנים אלו שקושרים אותם בעת מכירתן לְמִנְיָנָא בְּעָלְמָא הוּא דַּאֲגָדָן – כדי למכור מספר קנים קבוע בכל חבילה, ואין הרגילות להצניעם ולייבשם כשהם קשורים, לא שייך בהם גזירה זו.

אופן נוסף שבו אין פסול של ׳מסכך בחבילה׳: אֲמַר רַבִּי אַבָּא, חָנֵי צְרִיפֵי דְּאוּרְבָּנֵי – כמין צריפים העשויים מענפי ערבות שהיו עושים אותם ציידי העופות כדי להסתתר בהם וצורתם היתה כעין כיפה, והיו כל הענפים קשורים יחד בראש הצריף, ולמטה בסמוך לקרקע היו מעבירים חוט בין ענף לענף כדרך קליעת מחצלות, ובסוף הקליעה היו קושרים את שני ראשי החוט. ואותם צריפי דאורבני בֵּינַיִן שֶׁהוּתְּרָה רֹאשֵׁי מַעֲרָנִים שֶׁלָּהֶן – כאשר יתיר את ראש הקשר שלהם מלמעלה, כְּשָׁרִין הענפים לסכך בהם. מקשה הגמרא: אף שהתיר את הקשר העליון וְהָא אֲגִידֵי מַתָּאֵי – עדיין קשורים הם בקליעת הענפים למטה, ואם כן פסולים הם לסיכוך. אָמַר רַב פָּפָּא, דְּשָׁרֵי לְהוּ – באמת לא הכשיר רבי אבא אלא כשהתיר גם את הקשר התחתון של החוט הקולע את הענפים, אלא שלא התיר את הקליעה עצמה. (וְאָמַר) רַב הוּנָא בְּרֵיהּ דְּרַב יְהוֹשֻׁעַ [וְאָמַר] תירוץ אחר, אֲפִילּוּ תֵּימָא דְּלָא שָׁרֵי לְהוּ – גם אם אינו מתיר את הקשר התחתון, כשרים הם, משום שכָּל אֲגַד שֶׁאֵינוֹ עָשׂוּי באופן שאפשר לְסַלְטְלוֹ על ידי אותה קשירה, לֹא שְׁמֵיהּ אֲגַד – אינו חשוב קשר לענין שיהא נחשב שמסכך בחבילה, ובצריף זה לאחר שהתיר קשר העליון, אם יטלטלו, יתנתק הקשר התחתון מאליו.

מימרא נוספת של רבי אבא: אָמַר רַבִּי אַבָּא אָמַר שְׁמוּאֵל, יָרָקוֹת – עלי ירק שֶׁאָמְרוּ חֲכָמִים במסכת פסחים (לט.) שֶׁאָדָם יוֹצֵא בָּהֶן יְדֵי חוֹבָתוֹ של אכילת מרור בְּפֶסַח כגון עלי חזרת ושאר המינים המנויים שם, יש להם דין אוהל לענין שֶׁמְּבִיאִין אֶת הַטּוּמְאָה – אם האהילו על כזית מן המת, מביאים הם טומאה לכל חפץ המונח תחתיהן, מדין ׳טומאת אוהל׳. וּמכל מקום מדרבנן אֵין חוֹצְצִין בִּפְנֵי הַטּוּמְאָה שתחתיהם שלא תטמא את מה שמונח מעליהם, ולהלן יתבאר טעם הדבר. וְעוד החמירו חכמים בירקות אלו, שאף שמן התורה דינם כשאר ׳סכך פסול׳ שאינו פוסל את הסוכה אלא בארבעה טפחים באמצע הסוכה ובארבע אמות בצידי הסוכה, פּוֹסְלִין בְּסוּכָּה מְשׁוּם אֲוִיר – כדין אויר שבסכך שפוסל את הסוכה בשלושה טפחים. מבארת הגמרא: מַאי מַעֲמָא – מדוע גזרו להחשיב כאילו העלים אינם קיימים אף בעוד שהם לחים, ואינם חוצצים מן הטומאה, וכן לענין סוכה דינם כאויר, בֵּינַיִן דְּלִבְּכִי יָבְשִׁי פָּרְכִי וְנָפְלִי – שמינים אלו העלים שלהם דקים ביותר וממהרים להתייבש וליפול בתוך שבעת ימי החג, ויש לחשוש שמא יסמוך עליהם אף לאחר שיתייבשו ויפלו, על כן אמרו שאף כשהם לחים יש להחמיר כְּמַאן דְּלֵיתְנְהוּ דְּמֵי – כאילו אינם קיימים.

להבהרת הסוגיא דלהלן יש להקדים מספר פרטים. א. כל דבר שאינו כלי או אוכל אינו מקבל טומאה. ב. גבעולים המחוברים לאוכל וכן ידיות המחוברות לכלים, אם חיבורם מועיל להחזיק בו את האוכל או הכלי, הרי הם טפלים אל האוכל והכלי ונקראים ׳ידות׳, ואף שמצד עצמם אינם ראויים לקבל טומאה, שהרי אינם אוכל ולא כלי, אם נוגעת הטומאה בהם עוברת הטומאה דרכם אל האוכל והכלי, וכן אם האוכל והכלי טמאים ונגע כלי או אוכל אחר בידות הרי הוא טמא.

מימרא נוספת של רבי אבא: וְאָמַר רַבִּי אַבָּא אָמַר רַב הוּנָא, הַבּוֹצֵר ענבים לַגַּת – לעשות מהם יין בגת ולא לאוכלם בעין, אֵין לוֹ יָדוֹת – אין על הגבעולים דין ׳ידות׳ משום שאין האדם חפץ שתהיה היד מחוברת ל׳אוכל׳, שהרי אינו מועיל לו ואדרבה כיון שהגבעול סופג חלק מהיין הרי הוא מזיק, ולא נאמר דין ׳ידות׳ באופן שאינו חפץ בהם. וְרַב מְנַשְּׁיָא בַּר גַּדָּא אָמַר שֵׁרַב הוּנָא אמר דין זה באופן אחר, הַקּוֹצֵר תבואה לַפָּךְ ולא על מנת לאכול את התבואה, אֵין לוֹ דין יָדוֹת כיון שאין לו כל תועלת בחיבור הקשים לאוכל, שהרי האוכל מקבל טומאה ואינו ראוי לסכך בו, ואין סוכתו כשרה אלא מפני שהקשים מרובים יותר מהאוכל ומבטלים אותו ברוב, וכיון שאינו חפץ בחיבורם לא חלה עליהם דין ׳ידות׳.

מבארת הגמרא את המחלוקת בין האמוראים: לְמַאן דְּאָמַר – לרב מנשיא בר גדא בשם רב הונא הסובר שקּוֹצֵר לסכך אין לו ידות, כָּל שֶׁכֵּן שהַכּוֹצֵר לגת אין לו ידות, שהרי בבוצר לגת לא זו בלבד שאינו צריך את חיבורם אלא גם דְּלָא נַיְחָא לֵיהּ – אינו חפץ בחיבורם, כדי דְּלָא נַיְמְצֵייהּ לְחַמְרֵיהּ – שלא ימצוץ הגבעול את היין ויפחית את כַּמּוּתוֹ. אך לְמַאן דְּאָמַר – רבי אבא בשם רב הונא הסובר שבּוֹצֵר לגת שֶׁאֵין לוֹ יָדוֹת סבור שזה דווקא בבוצר שאינו חפץ בחיבורם, אֲבָל קוֹצֵר לסכך יֵשׁ לוֹ יָדוֹת, מפני שהוא סובר דְּנִיחָא לֵיהּ דְּלֵימְסַכַּךְ בָּהוּ כמו שהם התבואה עם הקשים כִּי הֵיכִי דְּלָא לִיבְּדָרָן – שלא יתפזרו ראשי השיבלים שבהם התבואה, אלא יהיו מחוברים לקשים ומתוך כך לא יאבדו.

הגמרא מבררת האם מחלוקת האמוראים תלויה במחלוקת תנאים: נֵימָא – האם נאמר שדינו דְּרַב מְנַשְּׁיָא בַּר גַּדָּא, שהקוצר לסכך אין לו ידות, תַּנָּאֵי הִיא – תלוי במחלוקת תנאים, דְּתַנְיָא, סוֹבֵי תָּאנִים – ענפי תאנים, וּתלויות בָּהֶן תְּאֵנִים, וכן פַּרְכִילִין – זמורות של גפן וּבָהֶן תלויים עֲנָבִים, וכן קַשִּׁין של תבואה וּמחוברים בָּהֶן שְׁבָלִים, וכן מַכְבְּדוֹת – ענפי דקל וּבָהֶן תְּמָרִים, בכל אופנים אלו ה׳אוכל׳ פסול לסיכוך, והענפים במקום שאינם ׳יד׳ לאוכל כשרים לסיכוך. ונחלקו התנאים מה דין ה׳ידות׳ – דהיינו חלק הענף הסמוך לפרי, שלדעת תנא קמא כּוֹלָּן – בכל המינים האלו, אִם פְּסוֹלֶת מְרוּבֶּה עַל הָאוֹכָלִין כְּשֵׁרָה – אם הענפים מרובים על הפירות כשרים הענפים לסכך בהם, ואין צריך שיהיו הענפים מרובים גם על ׳הידות׳ משום שאף ה׳ידות׳ עצמם כשרים לסיכוך, וְאִם לָאו שאין הענפים מרובים על ה׳אוכל׳, פְּסוּלָה. אֲחֵרִים אוֹמְרִים, אין הענפים כשרים עַד שֶׁיִּהוּ קַשִּׁין מְרוּבִּין גם עַל הַיָּדוֹת וְגַם עַל הָאוֹכָלִין מפני שחלק הענף הסמוך לפרי כשיעור הראוי לאחיזת הפרי פסול הוא לסכך בו, מפני שהוא מקבל טומאה מדין ׳ידות׳. הרי שנחלקו תנא קמא ואחרים אם ידות האוכלין כשרים לסיכוך, מַאי לָאו מדובר באופן שתלש הפירות לשם סיכוך, וּבְהָא קָא מִיפַּלְגִי – נחלקו במחלוקת האמוראים לעיל, דְּמַר סָבַר – אחרים סוברים שאף באופן זה יֵשׁ לָהֶן דין יָדוֹת וכדעת רבי אבא, וּמַר סָבַר – ורבנן סוברים שאין לָהֶן דין יָדוֹת וכדעת רבי מנשיא. מבררת הגמרא: לְרַבִּי אַבָּא וַדַּאי תַּנָּאֵי הִיא, שהרי אי אפשר ליישב את דברי רבנן [הסוברים שיש להם ידות] כשיטתו. אולם לִדברי רַב מְנַשְּׁיָא בַּר גַּדָּא, מִי לֵימָא תַּנָּאֵי הִיא – האם אכן מוכרחים לומר שדבריו תלויים במחלוקת התנאים, ואחרים הסוברים שיש להם ידות אינם כדעתו, או שמא אפשר ליישב דבריו אף עם דעת אחרים.

דוחה הגמרא: אָמַר לְךָ רַב מְנַשְּׁיָא, אין דברי שנויים במחלוקת, ואפשר לומר הָכוּלֵּי עָלְמָא סָבְרֵי הַקּוֹצֵר לְסַכָּךְ אֵין לוֹ יָדוֹת, וְהָכָא בברייתא שנחלקו אחרים ואמרו שהידות פסולות לסיכוך, בְּמַאי עָסְקִינַן, כְּגוֹן שֶׁקּוֹצְצָן לַאֲכִילָה וְרק אחר כך נִמְלַךְ עֲלֵיהֶן לְסִיכּוּךְ, וכיון שבתחילה קצצם לאכילה חל עליהם בשעת הקציצה דין ידות, ונחלקו האם כשנמלך אחר כך לסכך בהם פוקעת מהם דין הידות או לא. מקשה הגמרא: אִי קוֹצְצָן לַאֲכִילָה וחל עליהם תורת ׳ידות׳ מיד בשעת הקציצה, מַאי טַעְמַיְיהוּ דְּרַבָּנָן שאין להם טומאת ׳ידות׳ כשנמלך לסכך בהם, וְכִי תֵּימָא שֶׁקָּסְבְרֵי רַבָּנָן בֵּינוֹן דִּנְמַלַּךְ עֲלֵיהֶן במחשבתו להשתמש בהם מכאן ואילך לְסִיכּוּךְ, בָּטְלָה לֵיהּ מַחֲשַׁבְתּוֹ הראשונה, ושוב אינו עומד לאכילה וממילא אין עליהם דין ׳ידות׳, וּמִי בָּטְלָה לֵיהּ מַחֲשָׁבָה בְּהָכִי – וכי על ידי מחשבה בעלמא יכול הוא לבטל את מחשבתו הראשונה, וְהָתְנַן, כָּל הַכֵּלִים